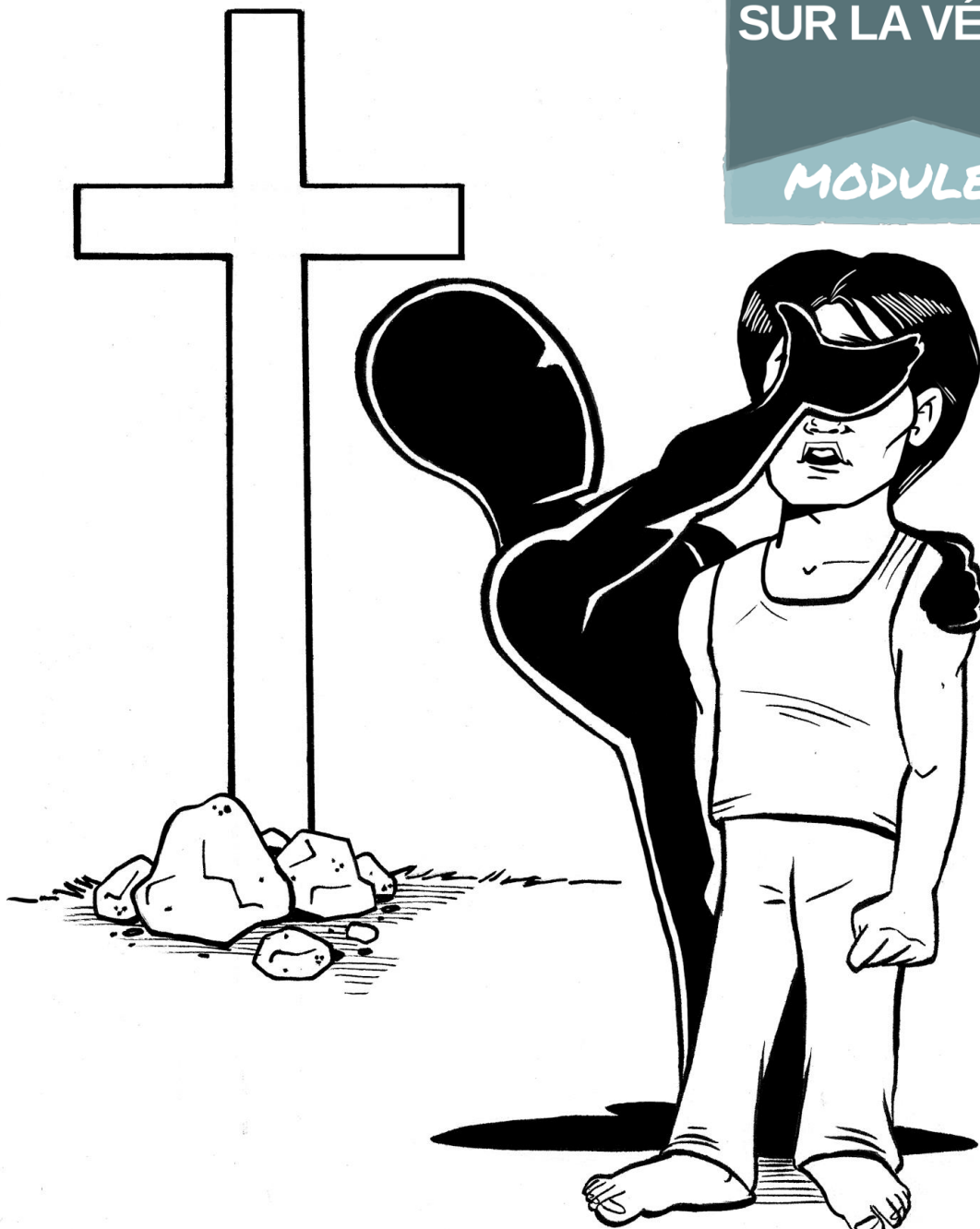

TRANSFORMATION
CENTERÉE
SUR LA VÉRITÉ

MODULE 3

**KOSOSOLA BOSOLO YA NZAMBE
PE LOKUTA YA SATANA
MOKANDA YA MOLAKISI**

Tala-tala ya Malakisi

Liteya ya yambo : solo biso tozali penza kobonguana?.....3

Ebandeli ya liteya.....
 Mibeko ya Nzambe.....
 Zongela eteni ya yambo yamalakisi
 Mbonguana na mokili ya Fidji.....
 Bilili ya mokili ya Fidji.....
 Eteni ya mateya ya yambo pe ya mibale.....
 Tokanisa mua moke

Liteya ya mibale : Esengeli na biso kozala bakengeli ya bikelamau ya nzambe.....8

Ebandeli ya liteya
 Makambo elekaki.....
 Toyekola biblia
 Kovanda pe koyokana na bikelamu.....
 Tala-tala ya bikelamu ya nzambe.....

Liteya ya misato : Tokoki kobongola lobi na biso.....15

Ebandeli ya liteya.....
 Kosala oyo ekeseni.....
 Moto oyo azokotisa mbonguana.....
 Kosukisa na bokuse.....
 Kosalela malakisi.....

Liteya ya minei : Nzambe apesa biso biloko ebele.....22

Ebandeli ya liteya.....
 Koyekola biblia
 Totika koluka ba nzela ya koboyela musala.....
 Toza na posa tobanda komona oyo nzambe apesa biso.
 Basali ya bilanga

Liteya ya mitano : Satana azali moto ya lokuta.....26

Ebandeli ya liteya.....
 Lokuta nini satana alobaki ?.....
 Mosala nini ya lokuta ya satana esalaka ?
 Lolenge nini kolongua na lokuta ya satana ?.....

Liteya ya motoba : Kozongela kotala oyo taza na yango bosenga.....31

Ebandeli ya liteya.....
 Mabota.....
 Masanga.....
 Kosala makambo na kotalaka nanu oyo ezali na ntina mingi.....

Liteya ya yambo: solo biso penza tozali kobonguana?

Tina ya liteya oyo

1. Kososola ete lokola baklisto bomoyi na biso esngeli kobonguana tzango tozali kotambola na kotosa nzambe.
2. Kozua tango ya kotala soki tozali penza kpotia na misala oyo toyebi na mibeko ya nzambe pe soki penza tozali komona mbonguana.

Bisalelo

1. Sanduku ya bilili — bilili mokili ya Fidji
2. Biteni ya minene ya ba papié pe bikomelo

Ebandeli ya liteya

Bo tanga masolo oyo

Lisolo ya yambo: Mokili ya Ruanda

Ruanda ezali mokili moko ya muke na bato 8 millions. Lelo ekoki ba mbula kama (100 ans) mokili oyo ezalaki ata na moklisto moko te. Kasi na ebandeli ya mbula 1990 mangomba ya nzambe ekomaki na bisika nionso: ebele ya bato (85%) bakomaki baklisto. Yango ebandaki na bolamuki ya makambo ya nzambe oyo esalemaki na eteni ya oyo yam abele ya Afrika na ba mbula 1940. Bato ebele bakomaki baklisto. Na mbula 1990 pe na mbula 1993 mateya ya libanda esalemaki pe bato ebele lisusu bakomaki baklisto.

Kasi na sanza ya minei pe na sanza ya mitano ya 1994, mobulu ya koboma bato ekueyaki, bato 1 million bakufaki pe 2 millions bakimaki na mokili ya Ruanda. Babomanaki po na koyinana oyo ekotaki kati ya bikolo na bango. Babomanaki na masasi te kasi na ba mbeli. Nzokande na mokili oyo ebele ya bato (85%) bazalaki baklisto, elingi koloba ete baklisto babomanaki na ba mbeli bango na bango. Makambo ya somo esalemaki kati na bango. Bakomaki kozua basi na makasi pe koboma bato liboso ya bana na bango pe lisusu bazalaki kotinda baboti bakunda bana na bango ya bomoyi. Mokili mobimba bakamuaki ete baklisto bakokaki koyinana na lolenge ya boye.

Lisolo ya mibale : Mokili ya Amerika

Na mokili ya Amerika ba ndako ya nzambe eza bisika nionso. Baklisto basala ba television pe ba radio na bango moko. Ba kristu bazali pe na ba eteyelo ya mikolo (universités) na ya bana ya mike (primaires pe secondaires) po ete bana na bango bazala na bizaleli malamu ya baklisto. Mikanda, ba internet, ba zulunale pe biloko mosusu ya ndenge na ndenge po na koteya bato ezali ebele penza. Kasi na Amerika, na mbula moko, bana oyo bazokufa na kolongua ya ba zemi na nko bazali kokoma na motango ya million moko na ndambo. Mabala ezokufa mikolo nionso. Likambo ya kokamua, motango ya kolongola ba zemi na nko na ya kokufa ya mabala eza kaka lolenge moko epai na baklisto pe epai ya bapagano.

Lisolo ya misato: Lisolo ya mokili ya Brésil

Nzinga-nzinga ya ebale monene ya Amazone, bato bazali babola pe bavandaka kaka mosika na na bato mosusu. Po na kokoma esika na bango esengeli kaka kokende na masuwa. Lelo mibu tuku misato, ata mutu moko te azalaki moklisto na ba mboka wana. Ekoki lelo ba mbula tuku misato, bateyi bayaki pe bateyaki bango liloba na nzambe pe batu ebele bakomaki baklisto. Bateyi bavandaki na bango mua tango, batongaki lingomba moko, pe na sima bakendeki na ba mboka mosusu. Kasi lelo soki okeyi na ba mboka wana, okoki kolela, po bato wana bazali kati na bobola ya koleka ndelo. Mabota eliska na pasi. Po mabota bazua mua eloko batindaka bana na bango ya basi ata ya mibu zomi na mibale po na kosala kindumba. Baboti ata oyo baza baklisto, bakabaka bana na bango na bato ya bozui ya mboka na bango po bayela bango mbongo.

- Makambo nini eleki na moko-moko ya masolo oyo?
- Masolo oyo eza kokamuisa to te? Po na nini eza kokamuisa?
- Po na bino, nzambe ayokaka ndenge nini po na makambo ya boye? Po na nini?

Lisolo ya minei : mboka likolo ya ngomba

Ezalaka na mboka moko etongama likolo ya ba ngomba. Ezalaka na mabele moko ya bobola na kati ya ekolo na bango pe bato bazalaki kobika bomoyi moko ezanga bozui. Bazalaki kolia na pasi. Bazalaki kotalela mbula na moyi po na koyeba soki na mbula wana bakozua biloko ya kolia to bakokufa na nzala? Bazalaki na ba w.c. te pe bazalaki kovanda na ba ndako moko ya malamute. Bazaliki penza bato ya pasi te, bazalaki kosala mosala ya mabele makasi, na kobundaka mbula na mbula.

Eleki ba mbula tuku misato, basali ya nzambe bakomaka mbala ya liboso na mabele na bango pe bateyaki bango sango ya Yezu. Sima ya koyoka mateya ebele bakomaki baklisto. Basali ya nzambe basungaki bango po na kotonga mangomba ya nzambe. Bato bakomaki kokende ndako ya nzambe milkolo nionso. Bazalaki na esengo po bayebaki ete soki bakufi bakokende lola pe bazalaki kozela mokolo yango oyo bakokutana na mobikisi na bango.

Basali ya nzambe bakendeki pe batikaki lingomba na maboko ya bakambi oyo bazalaki bakolo mboka. Sima ya ba mbula tuku misato, basali ya nzambe bzongaki lisusu na mabele wana. Bakutaki lingomba ekoli makasi pe bato bakobaki kokende na ndako ya nzambe. Kasi mboka ezalaki kaka lolenge batikaki yango. Bato bazalaki kaka na bobola ya makasi pe bazalaki kaka kotalela mbula to moyi po na kobika na bango. Ba w.c. ezalaki kaka te pe makambo ebonguanaki nango te.

- Makambo nini eleki na lisolo oyo?
- Lisolo oyo ekamuisi yo ? Po na nini ? To po na nini ekamuisi yo te ?
- Nini ekokani kati na lisolo oyo na masolo oyo ya liboso ?

Soki totali malamumu lisolo oyo ya suka ekamuishi biso penza te po été eza kaka lolenge moko na ba oyo ya liboso. Kokana na yango eza lolenge boye : ata kiboklisto ebikisi milimo ya bato kasi kobika bomoyi na bango ebonguani te.

Mibeko ya nzambe

Tanga Dt. 30 :11-20

- Lolenge nini nzambe azo limbola mibeko na ye? Ezali pasi to pete?
- Na mokapo ya 15 kopona nini batie liboso na biso? Bino bosepeli na oyo wapi?
- Nini ememaka bomoyi pe lipamboli? (Vs.15-16)
- Nini ememaka kufa pe bilakeli mabe? (Vs.17-18)
- Nzambe alingi topona nini ? (v.19)

Tanga Dt. 28:1-14

- Nini ezali kosalema soki tozali kotosa mibeko na nzambe ?
- Bilaka oyo ezali po na bomoyi ya sima ya liwa to po na bomoyi oyo ya se ya mokili oyo ?

Tanga Dt. 28:15-19

- Nini esalemaka soki tozali kotosa mibeko na nzambe ?

Nzambe apesa biso mibeko ebele oyo ezali kotalisa biso lolenge nini esengeli nza biso kotambusa bomoyi na biso. Eza na mibeko etali bizaleli ya moto, ndakisa : « Kosala ekobo te » Tozali pe na mibeko etali bikelamu, ndakisa mokolo moko ezali na ba tango tuku mibale na mineyi (24 heures) to pe nzete nioso po ebota ezali na bosenga ya mayi.

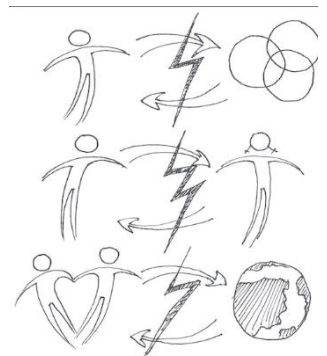
Soki tozo tosa mibeko na nzambe, bomoyi na biso ekobonga. Esengeli na biso koyeba mibeko oyo pe kobanda kosalela yango na bomoyi na biso. Soki tozo tosa, nzambe pe akopambola biso.

Bo bandela eteni ya yambo ya malakisi (module 1)

Botala elilingi ya misato ya eteni ya yambo ya malakisi na liteya ya liboso.

- Boyokani nini etalisami na bililingi oyo ?
- Nzambe azali na mibeko oyo etali moko na moko na ya ba boyokani oyo ? Mekanisi na bino ekeyi na oyo wapi ?

Nzambe azali na mibeko oyo etali lolenge nini tokoki kotambola na kati ya ba boyokani oyo. Azali na mibeko apesa biso po toyeba kolonga to kobongisa ba boyokani oyo soki ebebi. Toyebi malamumu été ekokokisa nioso te yambo été Yezu azonga.

Na malakisi na biso ya suka tolobelaki oyo etali Réforme.na tango wana bato bazalaki babola. Kolongola kaka bazui oyo bazalaki na ba mabele na bango pe bato ya mabota ya bakonzi. kasi bato

mosusu nionso oyo batikali bazalaki babola pe bazalaki kokufa nzala.

Eleki lelo mibu 400 Réforme esalemaki na mabele ya Poto. Na mbala ya yambo bato bakomaki kotanga biblia bango moko. Bato bazalaki lisusu kozela nganga-nzambe te alakisa bango oyo biblia eza koteya bango. Bato bakomaki koyekola mibeko ya nzambe. Pe mibeko yango eteyamaki na ba ndako ya nzambe pe na biyeyelo ya bana ya kelasi. Kolandisama na mateya yango bato bakomaki kobongola lolenge na bango ya kobika bomoyi, makambo nionso ekomaki kolandisama kaka na mateya oyo ya sika. Ndakisa basosolaki été nzambe asengi na biso tosala mosala makasi lokola tozosala yango po na biso moko te kasi lokola tozosala yango po na ye (Ephésiens 6 : 7). Basosolaki été esengeli na biso kopesa pe kosalisana biso na biso.

Ndenge bango babonguanaki, ba mboka na bango pe ebonguanaki. Biloko ya kolia ekomaki ebelepe mutu nionso azalaki na oyo ya ye elongobani. Mabota pe ba mboka ebele ezuaiki makasi, pe bato ebele bakendeki biteyelo po na koyekola.

Na kotosaka mibeko ya nzambe, ba ekolo ya mabele ya Poto bakomaki na bozui ebele. Koboya kotosa mibeko ya nzambe ememaka bobola. Soki tolingi tolongua na bobola esengeli na biso kososola pe kobanda kosalela mibeko oyo.

Biblia mukanda oyo ezotalisa bisomibeko nionso ya nzambe, esi epesamela biso. Ezali na ntina tosalela yango na biteni nionso ya bomoyi na biso. Koya na ndako na nzambe mokolo na yenga ekoki kaka te. Nzambe asengi na biso totosa ya tango nionso.

Kaka na lolenge tokobanda kosalela yango, tokomona bomoyi na biso kobonga. Elingi koloba te été na bomoyi na biso pasi ekosila. Soki totali bomoyi ya Polo tokomona été akutanaki na minioko. Kasi nzambe allkaki été akopambola biso soki tokotambola na kotosa kombo na ye. Ata Polo abandaki kosepela liboso ya ba pasi oyo ezalaki kokomela ye.

Mbonguana na mokili ya Fidji

Bosalela bililingi po na kobeta lisolo oyo etali bato ya mokili ya Fidji.

Na tango bayekoli bazolanda lisolo, yebisa bango babongama po na koyanola mituna oyo :

1. Na ba lolenge nini bato babandaki kotosa nzambe?
2. Na ba lolenge nini nzambe abandaki kopambola bango?

Bilili ya mokili ya Fidji

<p>1. Introduction</p> 	<p>Mokili ya Fidji ezali na ba esanga 322. Ezali mabele ya kitoko esika bato minene bakendaka kopema. Bozui na bango ya makasi ewutaka na mbongo bato wana bayaka na yango. Bato bavandaka kuna bazali motango 850.000. Bato ya Fidji bazali ndambo, ndambo mosusu ezali bato ya Inde.</p>
<p>2. Problèmes rencontrés</p> 	<p>Na sanza ya mitano ya mobu 2000, bakangaki bakonzi nionso ya mboka mikolo 56. Na ba bala-bala mobulu ezalaki makasi bato bazalaki kobomana. Basoda bazalaki kobunda. Ata sima ya kotika bakonzi, mobulu ekobaki kaka. Bato nionso oyo bazalaki koya kopema na mokili na bango bazalaki lisusu koya te. Pe bato ya kotekele biloko bazalaki lisusu te.</p>
<p>3. Mangomba masanganaki</p> 	<p>Mangomba ya Fidji bazalaki na boyokani te bazalaki pe kosalisana te. Kasi bazalaki kowelana bango na bango. Kasi sima ya makambo oyo bazuaki makanisi ya kosangana po na kobondela po na mboka na bango. Na kosangana ya liboso bakamuaki penza po bakambi ya mangomba bayaki ebele koleka. Bakelaki lisanga ya sika po na mangomba nionso ya baklisto. Basali ya nzambe bamonaki été soki balingi nzambe apambola mokili na bango esengeli na bango kosala mosala ya nzambe elongo.</p>
<p>4. Litatoli ya molandi ya mokonzi.</p> 	<p>Na sanza ya sambo ya mobu 2001 baklisto ya mokili mobimba basanganaki po na kobondela pe po na koyekola biblia elongo. Na suka ya kosangana na bango, molandi ya mokonzi ya mboka asambelaki pe asengaki na nzambe alimbisa ye pe atambuise ye na lolenge été apesa nzambe lokumu na musala na ye. Na mikolo elandaki akomaki mokonzi ya yambo pe abengaki bakambi ya mangomba po na kosala elongo na ye.</p>
<p>5. Mikolo ya kala ya mabe</p> 	<p>Nna tango ya kala, mokili ya Fidji ekendaka sango po na oyo etali kindoki pe kolia misuni ya bato. Babandaki ata kotinda bato bakoboma été banga moko bakata bakoni oyo bakotumbela bango. bakonzi ya ba ndoki bazalaki kotambola ata likolo ya makala ya moto kasi bazalaki kozika te. Kasi makambo oyo etikaki bilakeli mabe na kati ya ba mboka. Bato bazalaki kokufa na ndenge moko ya kokamuise.</p>

<p>6. Lisolo ya mboka moko</p> 	<p>Mboka moko ekendaka sango po na oyo etali kolona bangi. Moninga moko ya mokonzi ya makambo ya bangi akueyaki maladi. Azalaki kobanga été akufa. Bayokaki sango ya lingomba ya nzambe moko pe bakendeki na ye po basambelela ye. Abikaki pe apesaki bomoyi na ye epai ya Yezu. Tango bato ya mboka bayokaki makambo oyo bango pe bamipesaki epai ya Yezu. Bayaki kosutuka été bakosamaki epai ya satana. Bazuaki mokano pe batikaki kindoki. Ata mokonzi ya makambo ya bangi ye moko pe akomaki moklisto pe atikaki koteka bangi. Na sima 80-90% ya bato bakomaki baklisto. Bakonzi ya ba mboka basepelaki, kasi ekokaki te. Bakomaki kokutana po na kosambela tongo nionso na 4h. basengaki nzambe bolimbisi pe basengaki na ye akamba mboka na bango. Bato bazalaki lisusu kobela te pe banzete ekomaki kobota mbuma ebele. Ebale pe ekomaki misusu na mbisi ebele koleka na tango ya kala.</p>
<p>7.Mbonguana kati ya ba boloko</p> 	<p>Bato oyo balukaki kozua bokonzi na makasi babuakaki bango na boloko. Ba boloko ezalaki bisika ezanga elikia. Kasi mangomba bakomaki kokende kotala bato na boloko. Na ebandeli ezalaki pasi po bato na boloko bazalaki na kanda pe bazalaki na posa ya kozongisa mabe. Balingaki kolimbisa te; kasi nzambe asalaki pe bato na ba boloko bakomaki baklisto. Banzembo ya nzambe ekomaki koyembama na boloko soki ozoleka pembeni okokanisa ete ozali pembeni ya ndako ya nzambe.</p>
<p>8.Mbonguana ekotaki makasi</p> 	<p>Na ba villes mbonguana pe ekotaki makasi. Mangomba bakomaki kosangana po na kosambela po na ba villes na bango. Basengaki bolimbisi po na lolenge na bango ya kala ya etamboleli. Kala bato bazalaki koseka te kasi sima bato bakomaki koseka. Koboma bato, bobola, bisenga-senga, pe bana oyo bavandaka na ba ndako te, makambo oyo nionso esilaki. Bana bakomaki kokende lisusu na kelasi; bapaya oyo bazalaki koya kopema bazongelaki lisusu koya pe nkita ya mboka ekolaki lisusu koleka.</p>
<p>9.Lisolo ya mboka mosusu</p> 	<p>Na etuka mosusu bakokisaki ba mbula 55 ata mbisi moko azalaki lisusu na mayi te po mayi na bango ekotaki poison. Ata bilanga pembeni ya mayi ezalaki lisusu te. Bato nionso ya mboka basanganaki po na kotubela masumu ya bakoko na bango pe po na koboya kindoki. Basengaki bolimbisi epai ya nzambe. Mikolo ebele bapusanaki pembeni ya nzambe pe balelaki. Bamemaki bisalelo na bango ya kindoki pe batumbaki yango. Po na yango nzambe abikisaki mayi na bango pe mbisi ezongaki lisusu ebele na mayi na bango. Pe bilanga oyo ezalaki pene ya mayi ebotaki lisusu biloko ebele.</p>

Botanga elongo 2 Chroniques 7 :14.

- Lolenge nini bato bamikabaki epai ya nzambe?
- Lolenge nini nzambe abikisaki mokili na bango?

Na ba lolenge nini babandaki kotosa nzambe?

- Mangomba masanganaki po na kosala elongo.
- Mangomba masanganaki po na kosambela elongo.
- Bato basengaki bolimbisi po na makambo oyo esalemaki na tango yak ala.
- Babuakaki bisalelo na bango nionso ya soloka.

Na lolenge nini nzambe apambolaki bango ?

- Mabele ebotaki lisusu na bisika oyo ezalaki lisusu kobota te.
- Mayi etondaki na mbisi.
- Koboma bato esilaki
- Bana oyo bavandaka na ndaku te bazalaki lisusu te.
- Bato bazalaki lisusu koseka te bazongelaki lisusu koseka.
- Bapaya bazongaki lisusu.
- Nkita ya mbojka emataki lisusu.

Na mateya ekoya sima tokoyekola lisusu mibeko na nzambe. Pe tokomona lolenge nini satana akosaka biso pe lolenge nini alukaka kokanga biso kati na bobola.

Eteni ya malakisi ya liboso pe ya mibale

Na mateya mibale oyo ewuti koleka towutaki kosolola po na oyo etali ndambo ya mibeko ya nzambe.

Na masanga ya mike

Bokanisa po na eteni moko-moko oyo bino boyekolaki na tina na yango. Bosala elilingi to bokanisa lisolo moko to pe ndakisa moko po na yango.

- Linga moninga na yo
- Makabo
- Mosala
- Makambo ya molimo, makambo ya nzoto, makambo ya lisanga, makambo ya makanisi.

Kabola bililingi na ba oyo batikali.

Bokanisa moke

Zua tango ya kokanisa po na oyo etali eteni moko-moko ya makambo oyo. Yo oyebi nini po na oyo etali kosalela makambo oyo ? Okoki kosala nini lisusu ?

Liteya ya mibale

Tozala bakengeli ya bikelamo

Tina ya liteya oyo

1. Kososola été esengeli na biso kokamba pe kokonza bikelamu kasi yango ekonza biso te. Pe esengeli na biso kobebisqa yango te.
2. Kokanisa na lolenge nini bakonzamaki na bikelamu pe lolenge nini bakoki kolongua na likambo yango.
3. Kokanisa lolenge nini bazalaki babateli ya malamumu te ya bikelamu pe lolenge nini ko, kende liboso.

Molongo mua bisalelo

1. Sanduku ya bililingi — Karti ya bikelamu
2. Mua ndambo ya mayi
3. Elambo po na kolongola mayi
4. Papié ya munene po na kokomela libongisi ya makamambo.

Ebandeli ya liteya

Bosopa mua ndambo ya mayi na kati ya kelasi na esika moko oyo ekoki kopanzana te, ezala na esika moko oyo moyekoli nionso azomona ya ngo. Sala mua lidusu ya moke po été mayi ebanda kokende muke-muke. Banda kotangisa pe tala soki lidusu yango ekoki po na komema mayi noki-noki pe bayekoli ba mona yango. Koba kotangisa pe soki moto amoni yango tia yango na molongo ya ba ndakisa ya liteya.

Soki moyekoli moko ayebisi yo été mayi eza kosila, yebisa ye été ozangi makoki ya kopekisa yango. Tika bango babimisa makanisi lolenge nini kopekisa mayi esila. Soki ata moko te azobanda kobimisa eyano y onde tuna bango boye: « eza na moto akoki kopekisa mayi oyo esila ? »

Bosolola na lisanga

- nini ewuti kosalema ?
- soki topekisaki te mayi kobima nini elingaki kosalema ?
- Makanisi na bino ezalaki nini tango nalobaki été : « nazangi makoki ya kopekisa mayi esila » ?

Na mokapo ya liboso ya biblia nzambe alobi na biso « tokonza »--- to pe tozala « kolo eloko »---ya bikelamu na ye. Tokoyekola likambo oyo malamumu na liteya oyo.

Lisolo

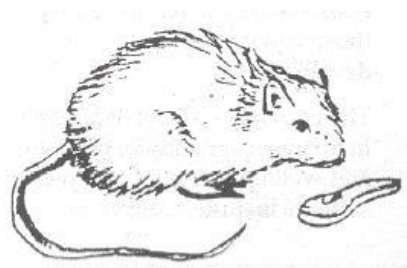
Tangela bayekoli lisolo oyo

Bato ya Inde Pokomchi bazali babola na etuka oyo ya bobola ya makasi na mokili ya Guatemala. Ekoki lelo mibu tuku misato basali ya nzambe bayaki po na koteya pe po na kofongola mangomba. Ba Pokomchi mingi bandimelaki Yezu kasi bamboka na bango etikalaki na bobola ezanga elikia. Bilenge oyo bandimelaki yesu bazalaki kolikia kaka na oyo ekoya lobi kasi na po na oyo ya lelo bazalaki na kondima te. Po na bango bazalaki kaka kozela liwa po batika bomoyi ya pasi ya se ya mabele po bakende lola esika ya nkolo yesu.

Mbonguana ekotaki tango elenge pasteur moko na kombo ya Arthuro akomaki koteya kati na ba Pokomchi. Ye abandaki naino kosala na ba pasteurs Pokomchi oyo batanga te. Atangisaki bango biblia malamu penza. Na kati ya kotangisa wana alakisaki bango lolenge nini nzambe alingi totia na misala miango na ye po na bomoyi na biso ya mikolo nionso.

Eloko moko ezalaki koniokolo ba Pokomchi ezalaki été bazangaki bibombamelo ya bambuma ya bilanga na bango. Ba mbuma ya bilanga na bango ezalaki kaka koliama na ba puku. Pasteur Arthuro atunaki bango boye : « kati na bino na ba puku banani baleki mayele ? » Bango bazalaki koyanola na koseka nionso été : « ba puku ». Arturo atunaki bango lisusu : « na boye bino bato bozakokonza ba puku to ba puku nde bazakokonza bino ? » Bango nioso basososlaki été ba puku bazakokonza bango na mabota na bango. po bapuku bazalaki kolia mbuma pe moto ya kopekisa bango azalaki te. Na esika moto alakisa ba puku nini bakoki kolia ekomaki nde ba puku bango moko basepela kolia oyo bango balingi na ba ndako ya bato.

Pasteur Arthuro alakisaki bango été biblia elobi na biso été basi pe mibali nde esengeli bakonza bikelamu. Alakisaki bango été nzambe apambola bango pe apesa bango nguya ya kokela po bango moko pe bakelamaki na elilingi ya nzambe. Esengelaki na bango kosalela nguya ya bokeli oyo nzambe apesaki bango po na kokonza bikelamu pe bakoki kotika te bikelamu ekonza bango.

Ba Pokomchi bazuaki mokano ya kosala lolenge biblia ezali kosenga bango po babanda kokonza ba puku. Batongaki bibombamelo po été bapuku bakoka lisusu te kolia mbuma ya bilanga na bango. kobanda mokolo wana bazalaki lisusu kozanga biloko te po na mabota na bango.

Bosolola na lisanga ya monene

- Nini eleki na lisolo oyo ?
- Nini tokoki koyekola na lisolo oyo ? Tokoki kosalela yango ndenge nini na bomoyi na biso ?

Koyekola biblia

Bo tanga Gn. 1:26-28; Gn. 2:15, Ps. 24:1

- Nani kolo mabele oyo? (Psaume 24)
- Nzambe alobaki nini epai na moto po na oyo etali bikelamu na ye ?
 - *Kokonza yango*
 - *Kosala mosala ya mabele*
 - *Kobatela yango.*
- Kobatela yango elingi koloba nini ? Nini tosalaka ntango tobatelaka bikelamu ya nzambe ?
 - *Tango tobatelaka eloko, tolengelaka yango, tosalaka nionso été ebeba te, ebukana te. Esengeli na biso kokeba mingi po na oyo etali kokata ba nzete ebele na mbala moko po ekoki komema kobukana ya mabele esika tovandi.*
- Kosala mosala ya mabele elakisi nini ? Tokoki kosala yango ndenge nini ?
 - *Tango tosalelaka mabele ebotelaka biso eloko. Bikelamu esengeli epesa biso bilia pe kokokisa bosenga na biso mosusu, ndakisa biloko tokoki kotongela ba ndako. Tango tozosalela mabele, tozotosa oyo nzambe asengaki na biso tosalala. Esengeli tozala bato na esengo tango tozosalela mabele po tozotosa mobeko na nzambe.*
- Kokonza bikelamu elingi koloba nini? (Kanisa lisolo ya ba Pokomchi)
 - *Kokonza elingi koloba tozali na bokonzi likolo na eloko. Tozongela ndakisa ya mua mayi, tokokaki kolandela lolenge mayi ezalaki kobima - yango ekokaki kokonza biso te. Esengeli na biso kosalela nguya ya bokeli po na kokonza bikelamu. Ndakisa pont ekonza ebale. Soki pont eza te ebale nde ekolakisa biso esika esengeli na biso kokende. Kasi soki pont to masuwa ezali, biso toko sepela kokende na lolenge biso tolingi. Posa ya nzambe ezali ete bikelamu ekonza biso te. Esengeli na biso kokoba kosenga epai na nzambe alakisa biso lolenge nini tokoki kokonza bikelamu.*

Na tango tozali kokonza, kosalela mabele pe kobatela bikelamu, tozali kotosa mibeko oyo nzambe apesaki biso. Yango nde tozali kobenga kozala na boyokani ya malamumu na bikelamu. Kasi po na bokueyi ya moto na lisumu yango ezali lisusu ndenge moko te lokola na tango oyo nzambe apesaki mibeko na ye mbala ya yambo, kasi alingi kaka totosa yango.

Boyokani ya malamumu na bikelamu

Kabola kelasi na yo na masanga mibale to misato. Pesa na lisanga nionso bakarti ya bikelamu oyo ezali na sanduku na biso ya bililingi. Senga na bango batala bakarti oyo ezali na bililingi. Kabola yango kolandisama boyokani oyo yango ezali kotalisa na bikelamu, ezala boyokani ya malamumu to ya mabe.

Pesa bango mua ndambo ya ba karti ya pembe. senga na bango batia ba ndakisa ya masanga ya bato oyo etalisami.

Soki mosala ya lisanga esili, tala malamumu karti moko-moko. Tuna bango soki makamumu yango esalemaka na masanga ya ba mboka na biso. Po na ba karti ya malamumu, tuna soki tokoki kosala yang ope po na oyo ya mabe, tuna soki tokoki kotika kosala yango. Lolenge nini tokoki kokokisa mbonguana oyo ?

Senga na kelasi bapona mua makanisi pe batala ndenge nini ekoki kotiamu na misala po na kolakisa bolingo na biso.

Bilili ya bikelamo

<p style="text-align: center;">Kobatela ba niama</p> 	<p style="text-align: center;">Mayi ya peto</p> 	<p style="text-align: center;">Mosala ya mabele</p>
<p>☺ Basengi na biso tobatela ba niama. Esengezli totongela bango mapango po bamemela biso maladi te na kati ya ba ndako. Bongo pe ezali kokonza bikelamu.</p>	<p>☺ Kosala mabulu ya mayi, kotokisa mayi, to kotia yango na moyi (SODIS) nionso wana po mayi ezala peto po epesa maladi na nzoto na biso soki tomeli yango.</p>	<p>☺ Esengeli tolona po tozua biloko ya kolia po na biso. Yango pe kosalela mabele. Kosala mua elanga po na libota ezali lolenge ya malamau ya koluka biloko ya kolia.</p>
<p style="text-align: center;">Koloba mbisi</p> 	<p style="text-align: center;">Kokata ba nzete</p> 	<p style="text-align: center;">Mitambo ya ba puku</p>
<p>☺ Koloba mbisi ezali lolenge mosusu ya koluka bilia po na mabota na biso.</p>	<p>☺ Esengeli na biso kolona ba nzete ya sika tango tozali kokata ba nzete. Ba nzete ezali likabo ya nzambe po na biso po été mabele ebukana te. Soki tozali kokata ba nzete, pe soki tozali kosalela mabele te, mabele ekobeba pe ekobotisa lisusu biloko te.</p>	<p>☺ Mitambo ya ba puku ekoki kosunga biso po na kokitisa motango ya ba puku oyo baliaka biloko na biso. Mitambo ya ba puku ezali pete po na kosala. Ekoki kozala ya ba nzete lokola oyo. Esengeli na biso kokonza bikelamu, tokoki te kotika ba puku bapesa biso maladi.</p>
<p style="text-align: center;">Mitambo ya ba nzinzi</p> 	<p style="text-align: center;">Kobatela bilia na ba nzinzi</p> 	<p style="text-align: center;">Kolala na musitikele</p>
<p>☺ Mitambo ya ba nzinzi ezali lolenge mosusu ya kosilisa ba nzinzi. Basengi na biso kokonza bikelamu po mitambo ya banzinzi ezali pe kokonza bikelamu.</p>	<p>☺ esengeli na biso kozipa biloko na biso po banzinzi ba simba yango te po été tozua maladi te na nzela ya ba nzinzi.</p>	<p>☺ kolala na se ya musitikele ezali kobatela biso na bokono ya malaria oyo tozuaka tango bangungi basuaka biso.</p>

<p>Ba fulu</p> 	<p>Mabele ekauka</p> 	<p>Kosala mabulu ya mayi</p>
<p>😊 Nzambe asengi na biso tobongisa nzinga -nzinga na biso. Elingi koloba été esengeli na biso kosala été ezala bonzenga po epesa nzambe lokumu. Esengeli na biso kobuaka mbindo te bisika nionso te kasi totia yango na fulu oyo eza na kati ya eloko.</p>	<p>😊 esengeli na biso koluka kokomisa mabele na biso malamumu po ebota. Esengeli na biso koluka ba lolenge nionso ya malamumu po na kobongisa mabele na biso.</p>	<p>😊 Mabulu ya mayi ezali lolenge ya kozuela mayi oyo nzambe atia na se ya mabele. Mayi ya mabulu esungaka biso po na kosukola pe misala mosusu.</p>
<p>Kolona ndunda</p> 	<p>Ba niama ya ndako</p> 	<p>Ba puku oyo baliaka bilia</p>
<p>☹ Kolona ndunda ezali lolenge mosusu ya koluka bilia po na mabota na biso. .</p>	<p>☹ Ba niama bakoki te kozala pene ya biloko na biso ya kolia. Ba niama bamemaka maladi. Esengeli na biso kolandela baniama malamumu pe kotonga mua lopango po na kotia bango.</p>	<p>😊 Ba puku bamemaka maladi pe baliaka bilia na biso. Esengeli na biso kobatela bilia na biso po bapuku baliya yango te pe esengeli na biso kosalela mitambo po na kosilisa bango nzinga-nzinga na biso.</p>
<p>Kolona ndunda</p> 	<p>Ba niama ya ndako</p> 	<p>Ba puku oyo baliaka bilia</p>
<p>😊 Kolona ndunda) ezali lolenge mosusu ya kobikisa libota.</p>	<p>☹ Bi bwele esengeli te ezala pembeni ya bilei na biso. Mpo ba memaka to ba yaka na bamaladi. Esengeli to talela yango mpe to tongela bango bibombamelo/bandako.</p>	<p>☹ Bampuku bazali kepesa to kopanza ba maladi mpe kolia bileyi to zali na yango bosenga. Esengeli to batela bileyi na biso mpe tosalela mitambu mpo to kitisa motango na yango nzinga nzinga na biso.</p>

Liteya ya misato:

Tokoki kobongola lobi na biso

Ntina ya liteya oyo

1. Kososola ete nzambe azali na tina moko po na bomoyi na biso pe azali na posa tokende liboso pe bomoyi na biso ebonga.
2. Kososola lolenge nini tokoki kozala bato oyo bazali komema mbonguana po na bato mosusu

Bisalelo

1. Sanduku ya bililingi— Elilingi ya libota – Minioko
2. Sanduku ya bililingi — Elilingi ya Yesu na lilita
3. Sanduku ya bililingi— Elilingi ya Mama Lee
4. Ba papié po na bayekoli.

Ebandeli ya liteya

Lakisa elilingi ya libota — Minioko

Tuna na kelasi:

- Bokanisi ete libota oyo ebonguanaki na ba sanza motoba ya suka?
- Bokanisi ete libota oyo ebonguanaki na mbula oyo ewuti koleka?
- Bokanisi ete libota oyo ekobonguana na sanza oyo eza koya?
- Bokanisi ete libota oyo ekobonguana na ba sanza motoba oyo etikali?
- Bokanisi ete libota oyo ekobonguana na mbula oyo eza koya?

Soki na mituna nionso bayanoli ete ekoki kosalema te, na boye tuna bango po na nini? Soki pe balobi ete ekoki kosalema tuna bango lolenge nini ekoki kosalema.

Tanga lisusu mokapo ya liteya ya liboso – Dt. 28:1-14.

- Na lolenge nini nzambe alingi kopambola biso?
- Mikapo oyo etali pe libota oyo?

Tanga Jérémie 29:11

- Mabongisi nini nzambe azali na yango pona bomoyi na biso?
- Mikapo oyo ekoki pe kosala na libota po na libota oyo? Po na nini pe po na nini te?

Na masanga ya mike

Sala elilingi mosusuya libota oyo ezala lolenge nzambe alingi libota oyo ezala.

Kosala na bokeseni

« Lolenge ya tata, lolenge pe ya muana »

« Lokola ebale bomoyi na biso pe emataka pe ekitaka »

« Kolonga makambo ya lelo ezali pasi koleka kolota makambo oyo ekoya lobi »

Oyo nionso ezali masese eyebani – okoki kopona oyo elobama na mokili na bino.

- Masese oyo elingi koloba nini?
- Oyebi misusu oyo ezali n ndimbola moko na oyo?
- Masese nini omoni été elobi solo ?
- Masese nini elongobani na biblia ?

Jérémie 5 :1

- Bato boni nzambe azalaki koluka ?
- Nini ekosalema soki azui moto yango ?

Ézéchiél 22 :30

- Bato boni nzambe azalaki koluka ?
- Nini ekosalema soki azui moto yango ?
- Nini ekosalema soki azui moto yango te ?

Yebisa bayekoli été moto oyo atosaka nzambe ata aza kaka ye moko akoki kobikisa mboka mobimba.

Moto oyo azomema mbonguana

Tanga Luc 7 :11- 17

Lisololo oyo esalemaki mokolo oyo yesu akutanaki na bato bazokende kokunda ebembe ya elenge mobali oyo azalaki muana ya mama moko akufela mobali. Bayekoli ya Yesu bazalaki likolo-likolo po bawutaki komona bikamua. Muasi akufela mobali na ebele ya bato bazalaki kolela.

- Nini esalemi na lisolo oyo ?

Bosalela sanduku ya bililingi po na kozongela biloko muambe oyo tokoki koyekola na kati ya lisolo oyo po na oyo etali moto oyo amemaka mbonguana.

1. **Yesu amonaki ye.** Bato bazalaki ebele. Bayekoli ya Yesu bazalaki likolo-likolo po na bikamua bawutaki komona. Kasi Yesu amonaki muasi wana na kati ya batu ebele. Soki tokozala basi to mibali oyo bazali komema mbonguana esengeli na biso komonaka oyo ezoleka na bato mosusu. Na kati ya etuluku ya batu tolandelaka pe mutu moko-moko na likambo na ye.
2. **« Ayokaki mawa makasi na motema po na ye. »** Soki tolingi tomema mbonguana, esengeli na biso toyokaka mawa na motema. Esengeli na biso kozala bato oyo motema ezokaka soki bamoni pasi ya baninga. Tosalaka nini tango tomonaka moto na kati ya kozanga na lisanga ya mboka na biso? Tosalaka nini tango tomonaka mama oyo mobali asundoli na bana to

tango tomonaka koko moko azobokola bakoko na ye? Toyokaka mawa na motema? Senga na nzambe apesa yo bolingo ebele po na lisanga ya mboka na bino. Senga na ye obandza pe komona bato ya lisanga ya mboka na bino lolenge ye amonaka bango.

3. **Alendisaki ye na maloba.** Bato bazalaka mingi na posa ya bato oyo balandelaka makambo na bango pe oyo bapesaka bango makasi. Tokanisa ete esengeli na biso kozala na biloko ebele po na kosalisa bato nzokande bato oyo bazalaka na pasi bazalaka mingi na bosenga ya moto oyo azali kopusana pene na bango pe oyo azali kopesa bango makasi na malendisi.
4. **Yesu asimbisaki sanduku ya ebembe.** Tango angu esu asalaki likambo oyo, asalaki eloko moko oyo epekisama na bokoko na bango. Po bayudq bazalaka kosimba ebembe te noki te okokoma mbindo na molimo. Kasi Yesu andimaki akoma mbindo po na kosalisa moto mosusu. Esengeli na biso kondima ata likama pe kondima ata kokoma mbindo po na kosalisa baninga mosusu. Ata bato bakoloba mabe po tosali bongo kasi po na biso esengeli na biso kosala kaka lolenge nzambe asengi na biso.
5. **Nguya makasi ezali na liloba ya nzambe pe na libondeli.** Tango Yesu abondelaki elenge mobali asekuaki na bakufi. Kobosana te kobondela po na makambo ozokutana na yango. Zua pe tango ya kobondela po na bato mosusu. Sala yango na kondimaka ete nzambe akoki kobongola makambo pe ayebaka ba bosenga ya bato. Lakisa bato kosambela na lolenge moko ete bango pe bayeba nguya ya nzambe.
6. **Eyano ezumaki.** Elenge mobali asekuaki. Esengeli na biso kozua biyano na misala na biso. Soki olingi kosalisa bato banda na makambo ya mike-mike oyo okoki kosala na pete. Soki okoki yango bato bakozala na esengo pe ekopesa bato posa ya kokota na likambo yango. Malembe-malembe nde na sima okoki kokota na kosalaka makambo oyo ezali mua pasi po na kosala.
7. **Yezu kuvutulaka muana na mama na yandi ye yandi kuendaka kua yandi.** Meso ya bantu yonso kukumaka kaka na mama yai. Kana beto ke sadisa bantu, beto fuele sala nde meso ya bantu yo vanda na beto ve, kansi yo vanda na muntu yina ya beto me sadisa. Bika bantu ya nge me sadisa kumonika mingi kibeni ntangu ya bo ta bulaka disolo ya yina me kumina bo. Bika bo kubaka lukumu kansi nge ve.
8. **Nzambe azuaki nkembo.** Na suka esengeli nzambe nde azua lokumu. Landelaka yango malamumu tango nionso. Esengeli na suka ya mosala nionso kaka nzambe nde azua lokumu.

Bozongela masolo ya mama Lee ya eteni ya yambo ya malakisi.

Mama Lee azali muasi oyo avandaka na Mékong. Ye asepelaka mingi kosalisa mabota ya babola ya mboka na bango koleka penza ba oyo bazangi mosala. Abandaki nanu na kokendaka kotala mua mabota sanza nionso pe kolukaka lolenge nini akoki kosalisa bango.

Lisolo ya yambo- Mama Lee na elanga ya bafololo.

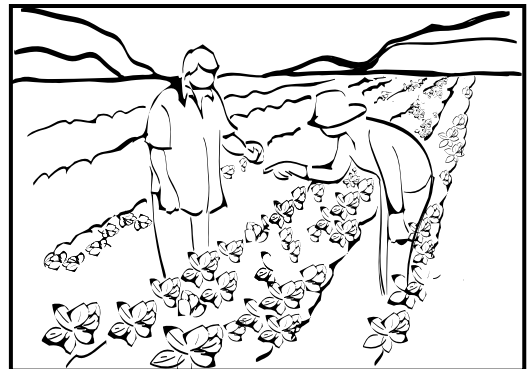
Na etuka ya Mama Lee ezalaka na libota moko ya babola oyo ezalka na bana mibale. Tata pe mama ya libota yango bazalaki na mosala te. Mama Lee akendeki kotala bango pe amonaki été bazalaki na kamua ndambo ya mabele na lopango na bango. Atunaki bango boye : « po na niniboloni ata bafololo te awa ? » alobaki na bango : « ekopesa bonzenga na lopango na bino pe bokoki koteka yango na zando ya pembeni. »

Mama na bango asalelaki toli oyo pe akomaki koteka ba fololo yango na zando. Kasi basombi bakomaki pe na posa atekela bango ba fololo ya lolenge mosusu — lokola azalaki na esika mosusu ya kolona te, akomaki kosomba ba fololo epai ya bateki mosusu pe azalaki koteka yango pe kolandela mua mileki ya likolo. Lokola akomaki na esika na ye na zando akomaki kokanisa : « Nakoki pe koteka biloko mosusu » Akomaki kolamuka tongo nionso po na kosomba ba cocoti pe bitabe po na koteka yango na mesa na ye na zando pembeni ya ba fololo.

Lisolo ya mibale – Mama Lee na bambala ya sukali

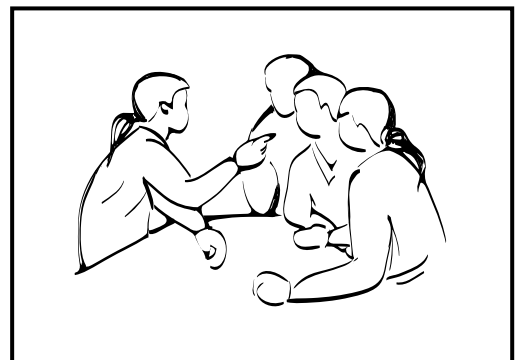
Libota mosusu ezalaki na posa ya kosala mosala kasi bazalaki koyeba te bakosala nini. Bazalaki kosala kaka ba misala ya mike-mike epai ya bato kasi bazalaki kozua mosala te. Mama Lee asosololaki été libota wana bazalaki penza na posa ya kosala mosala. Akendeki komona libota mosusu ya lingomba oyo bazalaki kolona bambala ya sukali.

Atunaki bango soki mombongo ya mbala ezalaki kofuta bango malamumu pe soki esengelaki na ye kosala nini po na kobanda yango. Tango amonaki été ezali mombongo moko ya malamumu, alakisaki na libota wana été nzambe asengi na biso tolinga bazalisani na biso pe tosalisa babola. Pe asengaki bango soki bakoki kondima kolakisa libota moko ya babola mosala yango. Bandimaki pe akutanisaki bango. Libota ya babola basepelaki mingi pe bakendeki kodefa mua eteni ya mabele pe kobongisa biloko nionso esengelaki po na mosala yango. Na suka ya mbula wana babimisaki mbala ebele, bafutaki bakolo mabele, basombaki bisalelo ya mosala, pe batikalaki na mua mbongo po na bango moko.

Lisolo ya misato – Mama Lee pe boyokani ya libota

Libota ya misato oyo Mama Lee akendeki kosalisa ezali libota oyo bakabuanaki na baboti. Bango moko na libota bazalaki na elikia lisusu te été bakoki lisusu kosala eloko ya malamumu. Mama Lee akutanaki na bango po na koluka bkoyokanisa bango. Mama Lee akobaki kokutana na bango pe andimaki kosalisa bango soki baboti bandimi kozonga ya muana na bango lisusu na libota pe soki bandimi

kosalisa ye lisusu. Baboti bandimaki pe bazongisaki muana na bang ope bandimaki kodefa mbongo po babanda mombongo ya koteka mabende ya kala. Muana na bango akomaki kosomba mabende ya kala pe koteka yango na ba magasinini. Akomaki kosunga libota na ye na mua ndambo ya mbongo akomaki kozua mikolo nions ope lokumu lu aye lua bomoto ezongaki.

Bosolola na lisanga

- Lolenge nini Mama lee amemaki mbonguana na lisanga ya mboka na ye ?
- Otikala kozua libaku ya kosala lokola Mama Lee na lisanga ya mboka na bino ? Osalaki nini ?
- Lolenge nini Mama Lee azali kosala kolandisama na koyekola biblia oyo tosalaki po na lisolo ya muasi oyo akufela mobali ?
 - *Azali kolandela bomoyi ya bato. Aponaki mabota pe akomaki kokende kotala bango.*
 - *Azoyoka mawa po na bango. Pe azoyoka posa ya kosalisa bango.*
 - *Azolendisa bango.*
 - *Azondima likama po na kosalisa bango. Azosuka kaka na kolendisa te kasi azokende ti na koluka lolenge nini kosalisa bango.*
 - *Ata ko na lisolo balobeli yango te, tozali na kondima été azalaki kosambela po na bango.*
 - *Azuaki pe biyano ya malamu na mosala na ye.*
 - *Atikaki bango bakoba bango moko. Ezalaki bango moko bazakoteka na wenze pe kolona bilanga, kasi ye te.*
 - *Nzambe azuaki lokumu. Masolo elobi yango te, kasi bato mosusu oyo bakomaki baklisto.*
- Liteya nini tokoki kozua epai ya Mama Lee ?
 - *Esengeli na biso kozala na motema ya kosalisa bato pe kopesa tango na biso po na kosala yango.*
 - *Esengeli na biso tozua tango ya kosala boyokani na bato oyo bazali na bosenga ya lisalisi na lisanga ya mboka na biso. Esengeli na biso kokende kotala bango tango nionso po été bakangama na biso.*
 - *Esengeli na biso koyokaka bato – Bato ebele oyo bazali na kati ya pasi bazalaka kaka na bosenga bato batala bango pe balakisa bango bolingo. Soki bamoni été bozali kolinga bango bakomitika po na koyoka batoli nionso bokomemela bango. Kokende liboso na bango lokola mosambisi te kasi lokola mosalisi. Soki bamoni été bozali kokende epai na bango lokola basambisi ekokoma pasi po bakabola pasi ya mitema na bango elongo na bino.*
 - *Esengeli tomema makanisi pô tosunga bato bazua lolenge ya sika ya kosala makambo. Mingi-mingi bato bayebi te lolenge nini kobongola bomoyi na bango. Babola bakanisaka été bakokoka lisusu kobongola bomoyi na bango te pe bakotika noki likambo nionso oyo etali kozua bomoyi ya sika. Bazali na bosenga ya moto oyo azali kopusana pene na bang ope azali kopesa bango makanisi ya kobongola bomoyi na bango.*
 - *Esengeli na biso kosala makasi po été makanisi na biso emonisama na misala. Mama Lee asombaki mbuma ya liboso pe abandaki kolona yango elongo ya na muasi wana. Alobaki na ye kaka te oyo esengelaki na ye kosala kasi alukaki libota oyo ekokaki kolakisa bango mosala ya kolona mbala pe asungaki bango po bazua mua eteni ya mabele. Na lisolo ya misato, akendeki kosolola pe koyokana na libota wana. Amikotisi na kati po na kosunga bango babanda.*

- *Banda nano na eloko ya moke. Makanisi nionso ekomema mbonguana ya makasi te lokola na lisolo oyo. Tango mosusu esengaka kosala malembe-malembe pe mokolo na mokolo po na kosunga bato. Tokanisa te été bato nionso bakozua mbonguana ya makasi na lobango nionso. Tika bango babanda na makambo oyo ezali pete po na kosala pe bamona na suka na yango été basali yango malamu. Soki bato basali eloko moko pe esimbi mbala ya sima bakozala na esengo ya komeka kosala oyo ezali ya mua makasi koleka.*

Lisanga po na bosalisi bato

Mbala mosusu kobimisa makanisi po na kosalisa bato ezalaka mua pasi. Po na kozua makanisi na pete esengeli kosala mua lisanga po na kosalisa bato. Ekoki kozala mua ndambo ya bato oyo bazali kokutana mbala moko na poso po balingi kosalisa bato. Bakoki kosambelaka elongo po na bato oyo bazali kosalisa, pe koluka na makambo nini bakoki kobimisa makanisi po na komema mbonguana na kati ya lisanga. Elongo, lisanga ekobimisa makanisi ebele koleka tango moto azali ye moko. Kobosana te kosenga na nzambe apesa bino buania.

Na masanga ya mike

Kanisa elilingi ya libota oyo ya ebandeli ya liteya. Kanisa lolenge nini kosunga bango po na kobongola bomoyi na bango ya mikoloyo po été bakota na mabongisi oyo ya nzambe azali na yango po na bomoyi na bango.

Kosukisa na bokuse

Psaume 139 :14-17

Tango mosusu ezalaka pete kokanisa été bomoyi na biso ya lobi lolekaki yango nde ekokisa bomoyi na biso ya lobi lokoya. Lokola tobotamaki babola tokokufa pe kaka babola, lokola libota na biso ezalaki ya basali bilanga boye biso pe tokozala kaka basali bilanga. Nzokande nzambe azali na mabongisi po na bomoyi na bino. Bozali bikelamu na nzambe oyo ekokani na mosusu te pe nzambe atiaki kati na yo makambo pe bizaleli oyo ezali kaka ya yo moko pe atiaki yo na libota oyo alingaki obotama. Alingi été osalela oyo atiaki kati na yo po na komema mbonguana. Moko na moko kati na bino akoki komema mbonguana na likambo nionso, ata na kati ya libota to pe na lisanga ya mboka mobimba. Nzambe akoki kobongisa yo ozala esalelo na ye po na mbonguana ya lingomba na bino, ya etuka na bino to pe po na ekolo na bino.

Kosalela malakisi

Bosenga lisanga ekanisa pe esambela na tina ya mituna oyo mibale

- Bomoyi na bino eza lolenge nini ? / Boza na kondima été nzambe akoki kobongola lobi na bino ? Bosambela nzambe alakisa bino ndenge nini kobongola bomoyi na bino.
- Zua tango ya kokanisa moto moko oyo bokoki kosalisa. Okosepela kokota na kati ya lisanga ya baye basalisaka bato ?

Soki lisanga basilisi kosambela senga na ba oyo balingi bakota na lisanga ya bosungi bato basangana na bino na tango bokopema. Senga na bango basala masanga ya bato mineyi ti na muambe pe lendisa bango babongisa oyo esengeli na bango bakosala tango bakokutana. Loba na bango été na bokutani na bango ya yambo esengeli na bango kopona motpo oyo balingi kosalisa. bobanda nanu na kokende kotala bango. Bobondela été nzambe asalisa bango. Na bokutani na bino ya mibale bosala lapolo ya

lolenge bokendeki kotala bang ope bosolola po na oyo etali na makambo nini bokosalisa bango. bosenga na nzambe buania pe mpifo ya bokeli oyo ye apesa bino po na koyeba ndenge nini kosalisa. Bobosana te bokende noki-noki te. Bo pona nanu mua likambo moko ya muke oyo bokobanda po na kosunga.

Liteya ya minei:

Nzambe apesa biso biloko ebele

Ntina ya liteya oyo:

1. Kondima nionso oyo nzambe apesa biso.
2. Kososola ete makabo ya bomoto oyo ya kati ya nzoto pe makabo ya molimo oyo ya kati ya nzoto eleki motuya liboso ya makabo ya libanda oyo ezali na bikelamu..

Bisalelo

1. Mokanda po na mosala moto na moto akosala
2. Mokanda po na kosunga na boyekoli biblia na masanga ya mike-mike
3. Sanduku ya bililingi – karti ya makambo

Ebandeli ya liteya

Yambo ya kobanda kelasi senga na moto moko abongama po na kotanga lisolo oyo.

Mondimi moko asali mayangani ya ye moko pe atangi Mt. 25:14-30. Pe amilobeli ye moko: « Nasepelaki nazala na ngai lokola mosali oyo azuaki ba talanta mitano po ete nasalela nzambe makambo ya minene! Kasi ezali mawa po na mosali oyo azuaki kaka talanta moko... Nabanzi nzambe asalaki ye makambo na nko! Kasi po na ngai ezali bongo te po nandimi te ete ngai nazali ata na mua talanta to likabo moko elongobani po na kosalela nzambe! Kutu nazali na nga mobola!!! Emonani polele ete nakoki na ngai kosalisa moto te po ngai moko naza mozangi. Oh nkolo, sunga ngai pe pesa ngai mua batalanta po na salela... »

- Likambo nini omoni na lisolo oyo?
- Mondimi ya mobola oyo alobi nini ?
- Mabanzo na ye ezali na nzela to te ?
- Po na nini abanzaki boye ?

Koyekola biblia

Tanga Matthieu 25 :14-30 na masanga ya mike-mike

Mikapo 16-18

- Basali basalaki nini na batalanta na bango ?
- Yo ozakomikokanisa na basali oyo basalelaki batalanta na bango to na oyo abombaki oyo ya ye ?

Mikapo 19-23

- Na bozongi ya mokonzi asalaki nini ?
- Alobaki nini epai ya ba oyo basalelaki batalanta na bango?

Mikapo 24-28

- Mosali oyo abombaki talanta na ye likambo na ye ezalaki nini ?
- Mokonzi alobaki na ye nini?
- Po na nini bandimi ebele basalelaka batalanta na bango te?
- Tokoki kosala nini po na yango?

Totika koluka lolenge nini tokokima mosala bapesi biso

Senga bato mitano. Senga na moko na moko atanga lolenge moko ya koluka koboya mosala.

Mobange = « Oh, soki nazalaki lisusu elenge. Nalingaki kozala na makasi mingi po na kosalela nkolo na ngai na batalanta na ngai. Kasi sikoyo nakomi mobange pe nzoto esi elembi»

Elenge = « Oh, soki nazalaki mukolo. Nalingaki nazala na miango mingi pe na ba talanta na ngai nakokaki penza kotindika bato po na kosalela nzambe. Kasi sikoyo ezali pasi po nazali elenge. »

Moto oyo asalaka = « Oh, soki nazalaki na mua tango, mosala ezozua ngai tango nionso tango penza ya kosalisa baninga eza te. »

Moto oyo atanga te = « Oh, soki nntangaki kelasi. Natangaki théologie te. Pasteur nde abongi po na kosunga bato po yen de azalaki na kelasi ya koyekola biblia pe azuaki malakisi wana. »

Mobola = « Oh, soki nazalaki na mbongo. Nalingaki penza kosalela nzambe. Kasi sasaipi nazali mobola makasi nakokoka kosalisa bato te. »

Bosolola na masanga ya mike-mike.

- Na makambo oyo, oyo wapi yo osi osalela?
- Na makambo oyo, oyo wapi bato basalelaka mingi na lingomba na bino?
- Mosali oyo abombaki talanta na ye asalelaki oyo wapi?
- Mokonzi na ye andimaki maloba na ye?
- Bokanisi eet tango bis ope tolobaka bongo nzambe pe andimelaka biso?
- Tokoki kosala nini po totika bizaleli oyo?

Tozali na bosenga tobanda komona oyo nionso nzambe apesa biso

Tondimaka mingi lokuta ya satana pe tokanisaka ete tozala na eloko te. Totalaka mingi oyo baninga mosusu bazali na yango pe tomonaka kaka oyo toza na yango te. Lelo tokotala lisusu oyo nzambe apesa biso.

Po tososola yango malamumu totala yango na biteni misato – makabo ya bomoto oyo ezali kati ya nzoto; makabo ya libanda oyo nzambe atia kati ya bikelamu; makabo ya molimo.

Makabo ya bomoto oyo ezali kati ya nzoto: Ezali makabo nionso oyo nzambe apesa biso. Ndakisa: koyeba koloba, koyeba kozua mikano, koyeba kolamba bilia, koyeba kopelisa moto...

Makabo ya libanda : Ezali biloko nionso nzambe apesa bino na lisanga ya mboka na bino. Ndakisa: mayi, mabele, moyi, bakelasi...

Makabo ya molimo: Ezali biloko nionso oyo tozali na yango po na boyokani na biso na nzambe. Ndakisa: bikamuiseli, losambo, nguya na nzambe...

Landela yango malamumu soki kelasi bazali kososola bokeseni kati na biteni oyo misato. Kabola kelasi na masanga pe senga na bango babanda kopona ba karti (sanduku ya bililingi- Ba karti ya makambo) oyo ekokani na makambo oyo bazali na yango pe oyo bazali na yango te na lisanga ya mboka na bango. Soki basalisi senga na bango bakanisa biloko mitano mosusu oyo bazali na yango.

Senga na kelasi ba tala malamumu biyano na bango nionso. Tuna bango soki eza na moto azali na eloko te.

Ata na bomoto tozali komona lokola tozali na eloko te kasi solo ezali ete nzambe asi apambola biso. Apesa biso biloko ebele. Na esika ya kokanisa ete tozali na eloko te, esengeli na biso kosalela oyo nzambe asi apesa biso.

Tanga lisusu Matthieu 25 :20-23.

- Nini esalemaka soki tozali kosalela oyo nzambe apesa biso?
- Tosalelaka nionso nzambe apesa biso?
- Lolenge nini toki kosalela na malamumu koleka oyo nzambe apesa biso?

Basali bilanga

Bato bayekolaki makambo oyo bamonaki ete makabo oyo ezali kati na biso eleki makabo oyo ezali libanda na biso. Lokola baklisto tozali pe komona ete makabo ya molimo eleki motuya po ete yango nde ezali kobotisa makabo ya libanda.

Tanga lisolo oyo

Na Constanza mabele na bango ezali ya malamumu penza. Mayi ezali ebele pe bazali na mbula pe moyi ya malamumu po na mosala ya mabele. Na sima ya bitumba ya mibale ya mokili mobimba, bato ya Japon bakimaki pasi na mboka na bang ope bayaki na mokili oyo. Tango bakomaki bazalaki na eloko te kaka bilamba na bango. Bawumelaki kati na mboka oyo pe basalaki mosala ya bilanga. Na sima ya ba mbula tuku mibale bato ya Japon bakomaki na bozui ebele. Batongaki ba ndako ya minene pe ya kitoko. Kasi bakolo mboka batikalaki kaka babola pe bazalaki koniokuama kaka po na kolona pe kolia.

Esalemaki bongo ndenge nini? Likambo nini ekomelaki bango? Nzokande bango nionso bazalaki kolona kaka na mabele moko. Bokeseni na bango ezalaki nde na makanisi na bango. Bato ya Japon bazalaki kobanza ete esengeli na moto asala mosala makasi ata pasi ezali pe amitika na bolembu te. Kasi bakolo mboka bazalaki kobanza ete bomoyi na bango ekobonguanaka te. Bazalaki kobanza ete lokola bakoko pe baboti na bango bazalaki babola bango pe ata basali ndenge nini bakozala kaka babola. Tango pasi ezalaki kokomela bango bazalaki kosala eloko moko te po bazalaki kondima ete ezali mabongisi ya nzambe po na bango.

- Nini esalemi na lisolo oyo ?
- Ntina ya makanisi ya bato oyo ezali nini?
- Nini tokoki koyekola na lisolo oyo ?
- Nini tokoki kosalaya bokeseni kolandisama na lisolo oyo ?

Sunga kelasi basosola été ezalaki kaka mabele moko. Bokeseni ezalaki kaka na bondimi pe na makanisi na bango. bato ya Japon bazalaki na makabo ya libanda ya malonga te lolenge moko na bakolo mboka. Eloko bato ya Japon bazalaki na yango ya malamumu ezalaki makabo ya kati. Biso pe tokoki kozua makabo ya kati ya malamumu soki tozali kosalela liloba na nzambe po na kobongisa makanisi pe kondima na biso.

Liteya ya mitano

Satana azali moto ya lokuta

Ntina ya liteya oyo: Kososola ete:

1. Satana akosaka ti na makambo etali kondima na biso na oyo etali makambo lokola mosala, elikia, bomoto, bikelamu ... — lokuta na ye ekangaka biso na kati ya bobola.
2. Lokola baklisto esengeli na biso koyeba solo po été solo nde ekokangola biso.
3. Nzambe atindaki biso tokomisa bato bayekoli na bikolo nionso, yang onde komema bosolo na makambo nionso ya bomoyi.

Bisalelo

1. Sanduku ya bililingi — Ba karti ya makambo oyo eza lokuta

Ebandeli ya liteya

Tanga Jean 8 :44.

- Lolenge nini mokapo oyo elimboleli biso satana?
- Ba ndakisa nini ya lokuta ya satana bokoki kopesa?
- Lokuta ya satana ekangaka biso lelo?

Satana azali tata ya lokuta. Uta ebandeli abandaki kokosa pe ti moyi ya lelo azali kaka kokosa. Alingi tokufa nzala pe tozala kaka kati na bobola. Ayebi malamumu ete soki tofosi mibeko ya nzambe, nzambe akopambola biso. Alingi esalema bongo te, yango wana akosaka biso.

Lokuta ya lolenge nini satana alobaka?

Satana akosaka biso na lolenge ebele. Tokozongela lelo mua ba lokuta na ye oyo ekangaka biso na kati na bobola.

Tala lisusu karti moko-moko (sanduku ya bililingi) Tala malamumu soki kelasi bazali kososola ba lokuta yango. Senga bango babakisa ba lokuta mibale pe bobakisa yango na bakarti mibale ya pembe.

Kitisa bakarti nionso na se pe senga na kelasi bakitisa ba papié likolo ya lokuta moko-moko oyo bandimelaki to oyo bazali kondimela ti lelo.

Kabola kelasi na masanga pe senga na bango basolola likolo ya lokuta moko-moko pe bakanisa bosolo ya nzambe elobi nini po na lokuta yango. Pe senga na lisanga moko-moko bapesa lapolo na suka.

<p>Mosala ezali elakeli mabe pe etumbu. Eleki malamu kosala kaka mosala muke.</p> 	<p>Tokelamaki po na kosala mosala. Adamu asalaki yambo été akueya na lisumu. Mosala ezali po na lokumu na biso pe epesaka nzambe lokumu.</p>
<p>Tobotamaki babola tokokufa na biso pe kaka babola.</p> 	<p>Soki tozali kotosa nzambe akopambola biso.</p>
<p>Tozali babola makasi tokoki kopesa te. Bato mosusu nde esengeli bapesa biso.</p> 	<p>Ata babola ya makasi esengeli na bango kopesa. Na mokanda ya Malachie nzambe alobi na libota na ye été bapambuami te po batie ye na esika ya liboso te na bomoyi na bango. Alobi na bango bameka ye pe batala oyo ekosalema soki babandi kopesa lokola asengaki bango. tosengeli koyeba yango été nzambe apesa biso nions ope azali pe lisusu pene ya kokoba kopesa bispo oyo tozali na yango bosenga.</p>
<p>Nzambe atalaka kaka makambo ya molimo.</p> 	<p>Nzambe alandelaka biteni nionso ya bomoyi na biso. Nionso ebeaki tango moto akueyaki na lisumu pe alingi kozongisa boyokani na biteni moko-moko ya bomoyi na biso.</p>

<p>Nzambe alingi tosuka kaka na koteya mozalisani na biso— ba pasi na ye mosusu etali biso te.</p> 	<p>Nzambe alobi na biso tolinga mozalisani na biso. Tango azoloba po na bantaba pe bameme. Azali kotalisa biso ete kolinga elakisi kopesa bilia, mayi pe esika ya kovanda. Tango batunaki Yesu ete mozalisani na ngai nde nani, abetaki lisolo ya Mosamaliya oyo akutaki mopaya na kati ya pasi na nzela pe asalisaki ye.</p>
<p>Tokoki te kobongola bomoyi na biso soki moto mosusu asungi biso te.</p> 	<p>Nzambe asi apambola biso. Esengeli na biso kofungola miso pe komona oyo nzambe asi apesa biso pe kobanda kosalela yango. Soki tozali kosalela oyo ye apesaki biso po na kosunga baninga mosusu ye akopambola biso. Na eteni ya yambo tobetaki lisolo ya Mama Lee oyo azalaki kosunga bato na kopesaka bango makanisi ya sika.</p>
<p>Bato mosusu bazali na tina koleka ba mosusu. Bisu tozali na tina te.</p> 	<p>Bisu nionso tokelamaki na elilingi ya nzambe pe nzambe alingi moko na moko na biso yango atindaki muana na ye akufa po na biso. Na bokonzi na ye moto aleki moninga azali te. Akelaki moko-moko na biso na tina pe azali na mabongisi po na moko na moko na biso.</p>
<p>Liloba ya bomoyi esalaka kaka po na bomoyi na biso ya molimo.</p> 	<p>Yesu akufaki po biteni nionso ya bomoyi na biso ezala na boyokani, ya molimo kaka te.</p>

Mosala ya lokuta ya satana ezali nini ?

Lokuta ya satana ekoki kosala mosala ya makasi na bomoyi na biso.

Tanga lisolo oyo :

Po na nini zamba ezalaka pene ya lisobe ekauka ? Bato oyo bavandaka na bisika mokili oyo ezanaga ba nzete ezali ba Arabe. Bango bakanisaka été Allah alakela mokili na bango mabe. Bakokaka kosala eloko te po balobaka été mabele na bango eza mabe pe eza na ntina moko te. Kasi bato mosusu bavandaka na mabele wana ezali ba juif. Bango balobaka été mabele wana ezali mabele ya elaka oyo nzambe alakaki na bakoko na bango. Bango bandimaka été ezali mokili oyo miliki pe mafuta ya nzoyi esopanaka lokolanzambe alakaki bango na biblia. Bango bandimaka été biblia esengi na biso kobongisa pe kobatela mabele, kokonza yangope kosalela yango. Yango basalelaki mpifo oyo nzambe apesa biso po na kokela pe basalaki nionso po na kosilisa pasi ya kozanga mayi. Bango balonaki zamba. Pe nzambe apambolaki bokasi na bang ope lelo bazali na biloko nionso.

- Bokeseni nini ezali kati na ba Arabe pe ba Juif ?
- Bokeseni nini ezali na oyo etali mbuma ya mosala ya mabele kati na ba Arabe pe ba Juif ?

Sunga kelasi na yo basosola été ba Arabe bandimelaki lokuta ya satana pe mbano na yango mabele na bango easalaka eloko te. Ba Juif bandimelaki solo ya nzambe pe bazali na bozui ebele.

Botala lisusu bakarti ya ba lokuta. Po na lokuta moko-moko kanisa bokeseni nini ezali kati na oyo azali kondimela lokuta pe oyo azali kondimela bosolo ya nzambe. Ndakisa molongo ya liboso – mosala ezali elakeli mabe. Soki moto andimi été mosala ezali elakeli mabe akomipesa na mosala te. Akosala mosala na esengo te. Akoluka tango nionso kokima mosala. Kasi soki moto andimi été mosala epesaka moto lokumu pe epesaka pe nzambe lokumu akomipesa na mosala. Lokola akomipesa na mosala bomoyi na ye pe ekozala malamumu. Pe ata pasi ezali ye akoyika kaka mpiko pe akotika mosala te.

Bolandela elongo pe bosolola po na oyo etali mosala ya lokuta yango. Na sima bopesa lapolo na kelasi.

Senga na kelasi bakanisa mbonguana nini bakoki komona soki bto nionso bazali kondimela bosolo ka si lokuta te. Lisanga na bango ekozala ya malamumu to ya mabe ? Lisanga nabino ekokokana penza na mabongisi nzambe azali na yango po na bango ?

Lokola kelasi boleki tango na kosambela po ete nzambe abebisa nguya ya ba lokuta ya satana na etuka na bino pe asunga bino po été makanisi na bino etonda na bosolo ya nzambe.

Ndenge nini kolongola lokuta kati na biso?

Tanga Jean 8 : 31-32

« Pe alobaki na bayuda oyo bandimelaki ete: soki bowumeli kati na liloba na ngai, bozali penza bayekoli na ngai; bokoyeba solo pe solo ekosikola bino. »

- Lolenge nini toyebaka bosolo?
- Bosolo ekosala nini? (Ekosikola biso na nini?)

Soki tolingi kolongua na lokuta ya satana, esengeli na biso kozala na bosenga ya bosolo oyo ewuti epai ya nzambe. Nzambe alakaki baklisto et akotindela bango “molimo ya bosolo, akotambuisa bino kati na bosolo” (Jean 16:13). Bosambela po nzambe alakisa bino bosolo pe bolekisa tango na kotanga biblia po na kososola bosolo ya nzambe. Bosenga na nzambe asunga bino po na kososola biblia pe bosolo na yango.

Liteya ya 6

Kososola oyo eza na bosenga

Ntina ya liteya oyo

1. Kopesa basango po na oyo etali masanga ya mboka.
2. Kosunga lisanga po na kokanisa mbonguana na kati ya lisanga ya mboka.
3. Kosunga po na kosala manakaya misala oyo ekoki komema mbonguana na kati ya lisanga ya mboka

Bisalelo

1. Ba karti basalela te
2. Ba papié ya minene.

Ebandeli ya liteya

Eteni ekoya po na komema mbonguana na kati ya lisanga na biso ezali kotala na pembeni pe kososola malamumu mikakatano nini tozali na yango, pe posa na biso ezali nini po na mikolo mikoya.

Pona « lokasa moko ya mbongo ya dollar »— to lokasa mosusu ya mbongo na bino— to eloko moko oyo bato nionso bayebi malamumu.

Tuna mituna oyo kolandisama na mbongo oyo bato ozali kotangisa bayebi malamumu.

1. Mbala boni motango 1000 ezali na lokasa ya mbongo oyo?
2. Mbala boni kombo “mille” ezali na lokasa ya mbongo oyo?
3. Nimelo ya mbongo oyo ezali esika nini?
4. Nimelo ya mbongo oyo ezali na langi nini?
5. Niama nini azali na mokongo ya ya mbongo oyo?
6. Niama yango azali kosala nini?
7. Bato bazali boni na mokongo ya mbongo oyo?
8. Bakomi nini na ngambo ya likolo na mokongo ya mbongo oyo,
9. Elembo ya mboka oyo ezali na mokongo ya mbongo oyoezali ya langi nini?

Limbolela bango ete mingi-mingi totalaka penza na bokebi te eloko oyo tosalelaka mikolo nionso. Mituna oyo ezali po na kosunga biso po toyeba kolandela masanga na biso malamumu-malamumu po toyeba lolenge nini kosunga.

Mabota

Bosala bandako misato na papié moko ya munene. Bokoma nab a ndako yango boye: “mobola makasi, mobola pe mozui”. Na ndako moko-moko koma makambo oyo ekokani na kombo ya ndako yango. Senga na bango basalela makambo oyo:

- *Lolenge ya ndaku*
- *Bilia*
- *Ba niama*
- *Mabele*
- *Bilamba*
- *Kelasi*
- *Mosala*

Soki basilisi, tuna na kelasi balboa motango boni ya baton a kati ya lisanga ya mboka bazali na kati ya bandako oyo misato. Ndakisa:

Mozui	Mobola	Mobola makasi
Ndako ya makasi, basaki ya loso pe bilamba ebele. Bazali na television, na video, baniama pe bakiti ya kitoko. Bilia ezali ebele po na mbala misato na mokolo. Misuni ezali. Bana bakufaka nzala te na kelasi.	Bazali na ndako kaka moko, na kati eloko eza te. baliaka mbala moko. Bilamba eza te. Baliaka kaka matembele.	Nako ezokueya. Baliaka na pasi. Baliaka kaka loso na mungua. Eloko mosusu ya kolia eza te.

Lisanga ya mboka

Sunga bango nionso basala elongo karti ya mboka na bango.

Soki bato ya mboka mosusu bazali, kabola kelasi po été bato na bato bazala na lisanga ya mboka na bango. Soki bato baleki motango ya 6 kabola bango na masanga mibale pe senga lisanga na lisanga basala karti na bango.

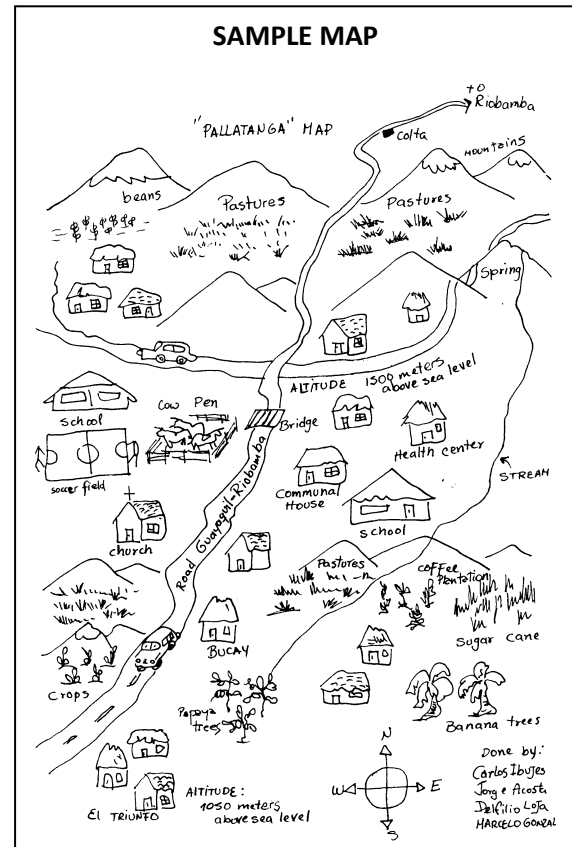
Soki basilisi batia makambo oyo na kati:

- Esika ya kotoka mayi ya peto.
- Ba kelasi, ba lopitalo, ba wenze...
- Ba ndako ya nzambe
- Esika bato balukaka koni to makala po kolambela.
- Ba nzela ya motuya ...
- Biika ya masano

Soki basilisi kosala mosala ya bakarti, senga na bango bakokanisa Yango po na kotala bisika oyo ekokani na oyo ekokani te.

Soki bazali ya mboka moko babimisa makanisi po na kotala esika oyo babosani eloko.

Soki basilisi kosala bakarti oyo ya liboso, basala karti ya mibale oyo bakokoma makambo oyo bango balingi esalema na lisanga na bango na sima ya ba mbula zomi. Tuna bango balboa oyo babakisi pep o na nini babakisi yango pe makambo nini baling ebonguana. Lolenge nini karti yango ekeseni na oyo ya kala? Moto nionso akoma makambo ya minene oyo ebonguani na lokasa oyo ya makambo ya mbonguana ya lisanga oyo ezali na mokanda ya lapolo.

Sala makambo na kotiaka naino liboso oyo ezali na ntina koleka.

Bokanisa mbonguana nini bokolinga esalema kati na mabota. Koma yango na karti moko. Bakisa ba mbonguana kolandisama na karti ya mboka pe koma yango na likolo ya ba karti. Tia ba karti nionso esika moko. Senga na kelasi mobimba batata yango pe baluka soki ezali na ba mbonguana oyo nanu etiami te oyo bango balingi esalema.

Senga na kelasi ba tia yango na molongo moko likolo ya moninga: motuya koleka, motuya, motuya penza te. Na ba karti oyo ya “motuya koleka” bokoma bilembo misato. Na ba karti oyo ya “motuya” bokoma bilembo mibale. Na ba karti oyo ya “motuya penza te” bokoma elembo kaka moko. Bozongisa lisusu bakarti esika moko pe senga na kelasi batia yango kolandisama pete-pete ya esalemeli na yango. Ya liboso bakoma: “pete na kosala” ya mibale bakoma: “bongo-bongo” ya misato bakoma: “pasi po na kosala”. Na bakarti oyo ya “pete na kosala” batia bilembo misato nab a karti oyo ya “bongo-bongo” bakoma bilembo mibale pen a ba karti oyo ya “pasi po na kosala” bakoma elembo moko.

Boluka sikoyo bakarti oyo ezali na bilembo motoba (to bilembo mitano soki ata karti moko te ekokisi bilembo motoba) Ezali ba karti oyo ekomami: “motuya koleka” pe oyo ekomami “pete na kosala “. Na kati ya bakarti oyo bozona moko to mibale oyo bokobanda.

Zua tango ya kosambela po na kosilisa pe senga etambuiseli ya nzambe ezala po na libela likolo ya mosala na bino. Soki pe bozui tango bolendisala lisanga po na kosqala ba manaka po na misala ya bolingo ekoya sima.

ⁱ Allen, Scott D. (2011). Chapter 6: Wholistic Ministry Essentials. In *Beyond the Sacred-Secular Divide* (pp. 83-85). Seattle, WA: YWAM Publishing.

ⁱⁱ Miller, Darrow (2013) "13 Transforming Truths: A Bible Study for Community Flourishing" (p5) published by the Disciple Nations Alliance under the terms of the Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 license.